

СУЧАСНІ ДОСЯГНЕННЯ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ НАУКИ В СТВОРЕННІ ТА СТАНДАРТИЗАЦІЇ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ І ДІЄТИЧНИХ ДОБАВОК, ЩО МІСТЯТЬ КОМПОНЕНТИ ПРИРОДНОГО ПОХОДЖЕННЯ

*Матеріали VIII Міжнародної
науково-практичної
інтернет-конференції*

10
КВІТНЯ
2026
м. Харків

ХІМІЧНЕ ВИВЧЕННЯ ЛИСТКІВ ПРИКОРЕНЕВОЇ РОЗЕТКИ ОГІРОЧНИКА ЛІКАРСЬКОГО СОРТУ СТРУМОК

Маишталер В.В., Гонтова Т.М., Горкуша О.В.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

Вступ. Препарати рослинного походження стають все більш популярними: багато людей прагнуть оздоровлення природними методами з мінімізацією «хімії». Ліки на основі рослинної сировини мають м'який і комплексний вплив на організм, низький ризик побічних дій у порівнянні з синтетичними аналогами. Особливої уваги заслуговують рослини, які мають виражений антиоксидантний та протизапальний ефект, які дозволяють підтримувати загальний тонус і здоров'я людини на певному рівні впродовж життя. В цьому напрямку нашу увагу привернув представник родини шорстколисті *Boraginaceae* Juss. огірочник лікарський *Borago officinalis* L. Ранньою весною з'являються листки прикореневої розетки: соковиті, з ніжною текстурою та запахом свіжого огірка. Листки використовують як дієтичний компонент вітамінних салатів, супів, гарнірів. Оскільки вивчення огірочника лікарського традиційно зосереджено на насінні як джерелі цінних жирних кислот та квітках, листки прикореневої розетки залишаються недооціненим ресурсом.

Метою нашої роботи було дослідження основних груп біологічно активних речовин листків прикореневої розетки огірочника лікарського сорту Струмок, їх якісного складу та кількісного вмісту.

Матеріали та методи. Листки прикореневої розетки огірочника лікарського сорту Струмок заготовляли у Полтавській області (травень 2025 року) у період повного розгортання листків.

Аналіз сировини проводили згідно з вимогами ДФУ. Ідентифікацію основних груп сполук здійснювали за допомогою якісного хімічного аналізу та хроматографічних методів (на папері та у тонкому шарі сорбенту). Для кількісної оцінки застосовували методи абсорбційної спектрофотометрії та гравіметрії.

Результати та їх обговорення. В ході вивчення хімічного складу листків прикореневої розетки огірочника лікарського сорту Струмок ідентифіковано аскорбінову кислоту, вільні та зв'язані цукри, полісахариди, органічні кислоти, фенольні сполуки (таніни, флавоноїди, гідроксикоричні кислоти).

За результатами кількісного аналізу вміст аскорбінової кислоти складав $27,74 \pm 1,30$ мг%, сума гідроксикоричних кислот – $1,31 \pm 0,06$ %, флавоноїдів – $0,097 \pm 0,003$ %, поліфенольних сполук – $0,51 \pm 0,02$ %.

Отримані дані будуть використані у подальших дослідженнях з метою стандартизації листків прикореневої розетки огірочника лікарського сорту Струмок та розробки лікарських засобів.

Список літератури:

1. Державна Фармакопея України: у 3 т. / ДП «Укр. наук. фармакоп. центр якості лік. засобів». 2-ге вид. Х.: Укр. наук. фармакоп. центр якості лік. засобів, 2014. Т. 3. 732 с.